

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Αθήναις τῆ 21 Φεβρουαρίου 1970

Ο ΠΑΡΑ ΤΩΙ ΑΡΕΙΩΙ ΠΑΓΩΙ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Αριθ. Γνωμ. 7

φίλει 7^α
γνωμοδότησεως

21-2-70

OK

Π ρ ο ς

Τ ο Υπουργεῖον Δημοσίας Τάξεως
Δ/νσιν Ἀγροφυλακῆς.-

Ε ν τ α ῦ θ α

Ἐπί τοῖ δια τοῦ ὑπ'ἀριθ. 1575 ἐ.ξ. ἐγγρά-
φου σας τεθέντις ἐρωτήματος, ἐάν δύναται ἡ ὑπη-
ρεσία τῆς Ἀγροφυλακῆς ν'ἀπαγορεύῃ τήν ἐμφάνισιν
τῶν ὀργάνων τῆς πρὸς ἐξέτασιν ὡς μαρτύρων εἰς
τάς πολιτικές κρίμας, ἔχω τήν τιμήν νά γνωρίσω
εἰς ὑμᾶς τ'ἀκδιουθαί.

Κατά τῆ ἰσχύουσαν ἤδη διάταξιν τοῦ ἄρ-
θρου 139 τοῦ Ν Δ. 3030/54 περί ἀγροφυλακῆς, ἐάν
οἱ ὑπάλληλοι καί τά ὄργανα αὐτῆς πρόκειται νά
ἐξετασθῶσιν ὡς μάρτυρες κατά τήν προανάκρισιν
ἢ κυρίαν ἀνάκρισιν, γιγνομένην ἐκτός τῆς περιφε-
ρείας των, ἐξετάζονται ἐνδρόκως ἐν τῇ περιφερείᾳ
των, ἐάν δέ πρόκειται νά ἐξετασθῶσιν ἐπ'ἀκροα-
τηρίῳ ἐκτός τῆς περιφερείας των, δέν προσκαλοῦν-
ται νά ἐμφανισθῶσιν αὐτοπροσώπως, πλην ἂν ἄλλως
διατάξῃ τό Δικαστήριον, ἀναγιγνώσκεται δέ ἡ ἔγ-
γραφος αὐτῶν μαρτυρία.-

Ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἐρρῦθμισεν πληρέστε-
ρον τό θέμα τῆς κλητεύσεως τῶν ὀργάνων τῆς ἀγρο-
φυλακῆς, ἐπί ποινικῶν ὑποθέσεων, ἐνῶ ἡ διάταξις
τοῦ ἄρθρου 52 περ. στ' τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010/37

OK

περί κώδικος αγροτικής ασφαλείας (καταργηθέντος διά του άρθρου 156 του Ν.Δ. 3030) προέβλεπεν μόνον τήν κλήτευσιν αὐτῶν ἐπ' ἀκροατηρίῳ καὶ ὤριζεν ὅτι "ἡ εἰς τὸ ἀκροατήριον κλήσις τῶν ὀργάνων ἀγροτικῆς ασφαλείας δέν εἶναι ἀπαραίτητος. Ἐάν τὸ ὄργανον δέν ἐκλητεύθῃ ἀναγιγνώσκειται ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἢ περί τοῦ ἀδικήματος ἔκθεσις αὐτοί".

Ὡς αἴτια καὶ σκοπὸς τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ ἀναγκ. νόμου 1010 ἀναγράφεται εἰς τήν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τὸ ὅτι "ἡ ἀπὸ τῆς θέσεώς των ἀπομάκρυνσις τῶν ὀργάνων τῆς ἀγροφυλακῆς ἐκτός τοῦ ὅτι συνεπάγεται κίνδυνον ἀγοροζημιῶν, ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ὑποβάλλωνται ταῦτα εἰς κόπους καὶ δαπάνας".-

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἐν Ὁλομελείᾳ, ἔκρινεν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 271/90 αποφάσεώς του (Π.Χ./I σελ. 527) ὅτι δέν εἶναι τὸ Δικαστήριον μόνον ἀρμόδιον νὰ διατάξῃ, κατ' ἐφαρμογὴν τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ άρθρου 139 Ν.Δ. 3030, τήν ἐπ' ἀκροατηρίῳ ἐμφάνισιν καὶ ἐξέτασιν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὀργάνων τῆς ἀγροφυλακῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον, ^{κατ'} ἐφαρμογῆν τῆς διατάξεως τοῦ άρθρου 215 παρ. 3 Κ Π Δ ἢ ὅποια ρυθμίζει τήν ἐπ' ἀκροατηρίῳ κλήτευσιν τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀγροφύλακες καὶ ἀρχιφύλακες, ὡς δημοσιοὶ ὑπηρεταί (ἄρθρον 8 Ν.Δ. 3030/54), διεπόμενοι ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου διατάγματος (ἀνωτέρω ἀπόφασις Ὁλομελείας Ἄρειου Πάγου). Ἡδη ἡ κλήτευσίς τῶν δημοσίων ἐν γένει ὑπαλλήλων καὶ τῶν λοιπῶν προσώπων περί ὧν ἡ ὡς ἄνω διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ άρθρου 215 Κ Π Δ, ἐξαιρετικῆ ὡς ἀποελοῦσα παρέκκλισιν ἀπὸ τῆς προφορικότητος τῆς διαδικασίας (Μπουροπούλου Ἑρμηνεία Κ Π Δ τόμ. Α' σελ. 290) γίνεται, κατόπιν τοῦ άρθρου 6

τοῦ ἀναγκ. νόμου 230/67 μετὰ σύμφωνον γνώμην μό-
νον τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου.-

Διὰ τὴν κλήτευσιν τῶν ὀργάνων τῆς ἀγροφυλακῆς καὶ
τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ὡς μαρτύρων ἐνώπιον τῶν Πολιτι-
κῶν Δικαστηρίων, δὲν ἐτίθη εἰδικὴ διάταξις οὔτε
εἰς τὸν ἀναγκ. νόμον 100/57, οὔτε εἰς τὸ Ν.Δ. 3030
/54, ὡς ἐτέθη διὰ τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν ὡς μαρτύ-
ρων ἐνώπιον τῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων, ὡς καὶ κατὰ
τὴν ἀνάκρισιν ἢ προανάκρισιν.-

Τὸ κενὸν τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἤδη
ἀναπληροῦται ἐν μέρει, ὑπὸ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ.
423 παρ. 1 τοῦ Κ.Πολ.Δ. διότι κατὰ τὴν διάταξιν
ταύτην οἱ μάρτυρες (ἐπομένως καὶ τὰ ὄργανα τῆς
ἀγροφυλακῆς) ἐφ' ὅσον διαμένουσιν ἐκτὸς τῆς ἔδρας
τοῦ Δικαστηρίου, ἐξετάζονται ὑπὸ ἐντεταλμένου Δι-
καστοῦ (κατὰ τὸ ἄρθρον 309 τῆς καταργηθείσης Πο-
λιτικῆς Δικονομίας, ἡ τοιοῦτη ἐξέτασις αὐτῶν ἦτο
δυσνητική), δοθέντος δ' ὅτι ἐντεταλμένος Δικαστής εἶ-
ναι συνήθως ὁ Εἰρηνοδίκης, ἡ ἐξέτασις τῶν ὀργάνων
τῆς ἀγροφυλακῆς, ὅταν ταῦτα διαμένουσιν ἐκτὸς τῆς
ἔδρας τοῦ Δικαστηρίου, γίνεται ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ
Ἀγρονομέου των, διότι αἴτη συμπέτει μὲ τὴν ἔδ-
ραν τοῦ Εἰρηνοδικεῖου, οὐδ' ὅμως ἤδη εἰς ἀπάσας
τάς περιφέρειας μετὰ τὴν κατάργησιν ἰκανοῦ ἀριθ-
μοῦ Εἰρηνοδικεῖων, ἧτις εἶχε ὡς συνέπειαν τὴν
συγχώνευσιν πλείστων Ἀγρονομέων ἐκ τῶν ἐχόντων
τὴν αὐτὴν ἔδραν μετὰ καταργηθέντα Εἰρηνοδικεῖα.-

Ἐάν τὸ ὄργανον τῆς ἀγροφυλακῆς δὲν δια-
μένει ἐνῷ τόπῳ πρόκειται νὰ ἐξετασθῆ ὑπὸ τοῦ ἐν-
τεταλμένου Δικαστοῦ (συνήθως πλέον περιπτώσις μετὰ
τὴν, ὡς ἐρρέθη, κατάργησιν ἰκανοῦ ἀριθμοῦ Εἰρηνοδι-
κεῖων καὶ Ἀγρονομέων), δὲν δικαιούται νὰ μὴν

προσέλθη ενώπιον αὐτοῦ, ἀρνούμενος οὕτω τὴν μαρτυρίαν του ἐπὶ πραγμάτων τῶν ὁποίων ἔχει προσωπικὴν ἀντίληψιν κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων του.-

" Μὴ μόνον ἐν ταῖς ἐγκληματικαῖς δίκαις, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς χρηματικαῖς ἕκαστον ἀναγκάζεται μαρτυρεῖν μεθ' ὄρκου δόσεως ἅπερ ἔπιστάται!" Τὸ ἀξίωμα τοῦτο τοῦ Βυζαντινορωμαϊκοῦ δικαίου, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς καταργηθείσης Πολιτικῆς Δικονομίας διὰ τῶν ἄρθρων 313-316 αὐτῆς, ρητῶς ὀρισθέντος διὰ τοῦ ἄρθρου 313 ὅτι ἕκαστος, ἄνευ διαφορᾶς ἐπαγγέλματος, ἢ φύλλου, εἶναι ὑπόχρεως, γενομένης αἰτήσεως, νὰ μαρτυρῇ ἐπὶ δικαστηρίου περὶ πάντων ὧσων ἐντελέβετο ἰδίαις αἰσθήσεσιν" καὶ τοῦτο διότι, ὡς παρατηρεῖ ὁ Οἰκονομολόγος (Ἐγχειρίδιον Πολιτικῆς Δικονομίας τόμ. Β' ἔκδοσις 1925 σελ. 407 σημ. 2) εἶναι δύσκολος καὶ πολλὰκις ἀδύνατος τοῦ μάρτυρος ἢ ἀντικατάστασις.- Ἐὰν τοῦτο ἰσχύει διὰ τοὺς ἄλλους μάρτυρας, πολλῶ μᾶλλον ἰσχύει καὶ τὰ ὄργανα τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας εἰς τὴν προσωπικὴν ἀντίληψιν τῶν ὁποίων ὑπέπεσαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των ὠρισμένα πραγματικὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν καλεῖται νὰ μαρτυρήσῃν.-

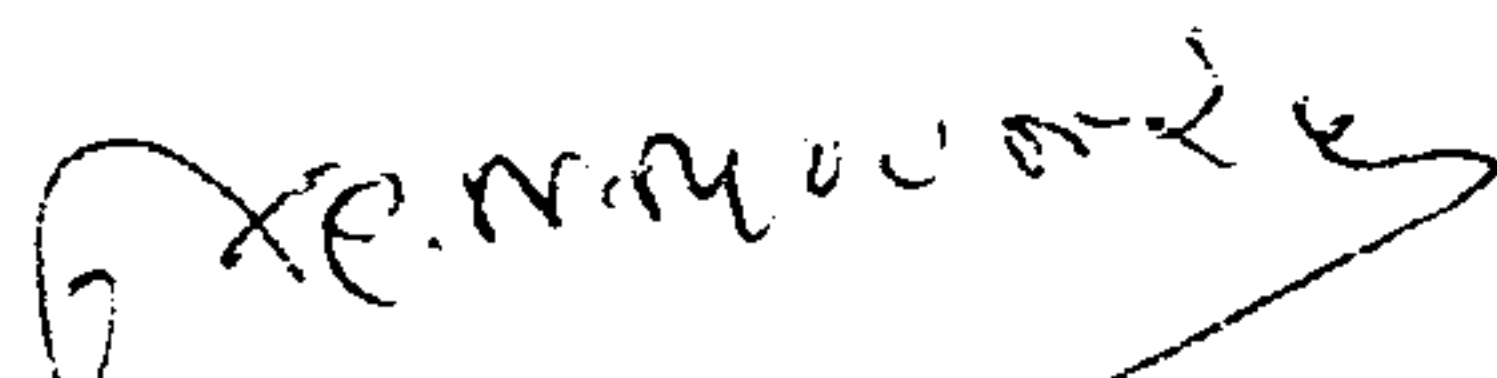
Καὶ ὑπὸ τοῖς ἤδη ἰσχύοντος Κώδικος Πολιτικῆς Δικονομίας (ἄρθρον 415) καθιεροῦται ἡ ὑποχρέωσις τοῦ καλουμένου ὡς μάρτυρος, ὅπως προσέλθη καὶ καταθέσῃ περὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα γνωρίζει, ἐὰν δὲ δέν προσέλθῃ ἀδικαιολογήτως, τὸ Δικαστήριον ἢ ὁ Δικαστής, δι' ἀποφάσεώς καταδικάζει αὐτὸν εἰς πληρωμὴν τῶν

Ἐκ τῆς ἀπουσίας του προξενηθέντων ἐξόδων καὶ δο-
νᾶται νὰ διατάξῃ τὴν βίασαν προσαγωγήν αὐτοῦ, ὡς
καὶ τὴν καταδίκην του εἰς χρηματικὴν ποινὴν
(ἄρθρον 421).-

Ἡ διάταξις αὕτη ὡς γενικὴ, ἐφαρμόζεται προδήλως
ἐπὶ παντός καλουμένου, ἐπομένως καὶ ἐπὶ ὀργάνων
τῆς ἀγροφυλακῆς, ἐφ' ὅσον ταῦτα δὲν συμπεριλαμβάν-
ονται εἰς τὰς ἐξαιρέσεις τῶν ἄρθρων 416 παρ. 1 ἕ-
ως 418 τοῦ ἰδίου Κ.Πολ. Δ.- Ἐκ τῆς διατάξεως
μάλιστα τοῦ ἄρθρου 417 παρ. 2 καθ' ἣν οἱ δημόσιοι
ὑπάλληλοι δὲν ἐξετάζονται διὰ πραγματικὰ γεγονό-
τα ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἰβρίσταται καθῆκον ἐχεμυθίας,
προκύπτει ὅτι εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, οἱ δη-
μόσιοι ὑπάλληλοι (ἐπομένως καὶ τὰ ὄργανα τῆς ἀγ-
ροφυλακῆς) δὲν δικαιῶνται ν' ἀρνηθῶσιν τὴν μαρτυ-
ρίαν των καὶ ἐπὶ πολιτικῶν δικῶν, ὑποκείμενοι ἄλ-
λως εἰς χρηματικὴν ποινὴν (ἄρθρον 421 Κ.Πολ.Δ.).-

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι τὸ ὄργανον
τῆς ἀγροφυλακῆς καλούμενον νομίμως, ὑποχρεοῦται
νὰ προσέλθῃ ἵνα ἐξετασθῇ ὡς μάρτυς ἐπὶ πολιτικῶν
δικῶν, ἄλλως ὑπόκειται εἰς τὰς ὡς ἄνω κυρώσεις, ἡ
δὲ προϊσταμένη του Ἀρχῆς, δὲν δικαιούται, ἐπικαλου-
μένη ὑπηρεσιακοῦς λόγους, ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐμφά-
νισιν καὶ ἐξέτασιν αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν Πολιτικῶν
Δικαστηρίων ἢ ἐνώπιον τοῦ ἐντεταλμένου Δικαστοῦ
(συνήθως τοῦ Εἰρηνοδίκου) ὅταν ^{τοῦτο} διαμένῃ ἐκτός τῆς
ἑδρας τοῦ Δικαστηρίου (ἄρθρον 423).-

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς

(Χρ. Μουστάκης)